

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

§. 1. Quarum Rerum ad Ecclesias pertinentium alienatio prohibita, &
quarum permissa sit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

26. 27. Non tamen in foro interno.
 28. 29. An & cui competat jus revocandi res male alienatas. Et quæ alia competat actio.
 30. Quæ sint pœne male alienantium.
 31. Quæ cause excusent ab earum incurfione.

Postquam de Beneficiis Ecclesiasticis, quæ sunt res & jura Spiritualia Clericorum, abunde pertractatum est, transitus modò fit ad res Ecclesiæ temporales, ex quibus Clerici & personæ Ecclesiasticæ suos proventus & competentem sustentationem capiunt: quas, ne unquam desint idonei Ecclesiæ Ministri, Divina officia & animarum salutem curantes, conservari & ordinari non alienari oportet. Quocirca Sacri Canones providè vetuerunt, ne hujusmodi bona Ecclesiastica facillè alienentur. Explanandum proinde est 1. quarum rerum ad Ecclesias pertinentium alienatio prohibita sit, & quarum permessa. 2. ex qua causa, & sub quibus solennitatibus permessa, quæ alias est prohibita. 3. an perperam facta pro utroque foro sit invalida: quæ sint remedia malæ alienationis; & quæ pœnæ malè alienantium.

§. I.

Quarum rerum ad Ecclesias pertinentium alienatio prohibita, & quarum permessa sit.

Sciendum 1. res temporales in præsentì dividi in immobiles & mobiles: *immobiles*, ligende / oder unbewegliche Güter / sunt & vocantur, quæ naturaliter loco moveri vel omnino non possunt, uti fundi, agri, horti, vineæ, vel non sine destructione saltem, uti ædes, templa &c. Immobilebus æquiparantur & accensentur jura incorporalia & servitutes, quæ rebus immobilibus adherent, uti jus piscandi, venandi, jurisdictionem exercendi, census annui, usufructus &c. item nomina debitorum, obligationes, & actiones. c. 2. b. t. in 6. l. fin. §. fin. C. de Præscr. longi temp. nam qui actionem habet ad rem (immobilem) recuperandam, ipsam rem habere videtur. l. 15. ff. de R. J. *Mobiles*, fahrende / oder bewegliche Güter / sunt & appellantur, quæ naturaliter vel se ipsas localiter movere possunt, uti animalia, vel saltem ab aliis integrè moveri, uti frumentum, vinum &c. Ad has refertur etiam pecunia, per Nov. 22. c. 45. §. 2. 3. licet ex rebus immobilibus divenditis comparata, aut licet, uti habet communior contra Gletle & alios, destinata sit ad rem immobilem comparandam; quia per hanc deputationem extrinsecam non exiit suam naturam, ejusque usus consistit in alienatione, atque finis est, ut expendatur, non ut includatur cistæ velut inferno, ex quo nulla redemptio. Res mobiles aliæ censentur esse *pretiosæ*, quæ nimirum vel in Thesaurò Ecclesiæ reputantur ob excellentiam suam, splendorem, artem, pretium &c. uti Reliquiæ sacræ *Insignes*, quales sunt caput, brachium, manus, pes alicujus Sancti, particula Crucis Dominicæ &c. gemmæ & monilia, ornamenta & vasa magni valoris aut artificii, aurum & argentum magnæ

quantitatis: vel quæ magnam utilitatem præstant Ecclesiæ per annuos & diuturnos redditus, uti grex ovium: quò etiam referas Bibliothecam totam, si copiosa sit. Aliæ verò non *pretiosæ*, ex quibus nempe nec magna utilitas, nec singularis splendor aut ornamentum aut opulentia accedit Ecclesiæ. Rursus aliæ res mobiles *servando servari* possunt, uti bibliotheca, & libri, vasa aurea &c. aliæ non item, sed diutius, v. g. ultra tres annos asservatæ deteriorantur aut corrumpuntur, uti oleum, frumentum, vestes, pecudes in specie &c.

Sc. 2. per Ecclesiam hic intelligi omnem locum pium, auctoritate Superioris Ecclesiastici constitutum, videlicet non modò templa, cappellas, oratoria, altaria, verum etiam Monasteria & domus Religiosas, Clericorum collegia, hospitalia, & pias Laicorum congregationes auctoritate Episcopi erectas. Sumitur ex *auth. Hoc jus porredum C. de SS. Eccl. can. 2. can. 10. q. 2. §. Extrav. Ambitiosæ b. t. inter Comm. Ratio*, quia prohibitio alienationis rerum Ecclesiasticarum est Ecclesiis valde favorabilis, ideo extendenda.

Sc. 3. Alienationis nomine comprehenditur loco non tantum quemlibet actum & contractum, quo rerum dominium, sed etiam quovis aliquod in re, vel ad rem, ab Ecclesia transferatur in alium: adeoque non solum venditionem, permutationem, donationem, dationem in solutum, legatum, transactionem, in qua res Ecclesiæ ceditur alteri, sed etiam suo modo concessionem rei Ecclesiasticæ in feudum, in emphyteusim, in hypothecam saltem speculalem, item precarias, locationem diuturnam, constitutionem usufructus, usus, possessionis, vel servitutis realis, qua gravatur Ecclesia. Colligitur ex l. fin. C. de reb. alien. non alienantur ex c. 5. b. t. & præcipue Extrav. cit. atque ex adducta ratione; quia favor Ecclesiæ exigit alienationem latissime sumptam, qua aliquod dominium directum vel utile, vel aliquod jus ab Ecclesia transfertur, prohiberi. Textus c. 1. cit. sic habet: *nulli liceat alienare rem immobilis Ecclesiæ suæ - neque speculatis hypothecæ titulo ligare.* Alienationis autem verbum continet venditionem, donationem, venditionem, permutationem, & emphyteusim perpetuam contractum. Ubi per conditionem cum Abb. Redoano, & Barbosa in Collect. ad d. Extrav. num. 5. P. Wabner b. n. 2. §. 12. intelligit quæcumque conventionem circa res Ecclesiæ immobiles & mobiles pretiosas, per quam Ecclesia oneretur. Concordat l. 6. §. 2. ff. de contrab. Empt. ubi conditio sumitur pro conventionem vel pacto. Trùm verò alienationis nomine hic etiam veniat repudiatio, qua Prælati vel Administratores Ecclesiæ non acceptat hereditatem, vel legatum rei immobilis vel mobilis pretiosæ, velatum suæ Ecclesiæ, acriter disputant DD. Nomen nostrum aperiemus in fine hujus §.

Dico 1. Res Ecclesiæ mobiles non pretiosas liberè alienare valent Administratores, Prælati & Rectores Ecclesiarum, saltem servando servabiles non sint. Prob. 1. negativè quia alienatio harum rerum nullo jure legiti-

prohibita: quod autem non reperitur prohibi-
tum, censetur concessum. l. 5. ff. de Probat. 2.
positivè; quia nimis foret difficile Administra-
toribus in qualibet dictarum rerum alienatio-
ne consensum aliorum exigere, & solennitates
adhibere. Confirmatur ex eo, quòd Tutori-
bus & Curatoribus hujusmodi res pupillorum
& minorum pro arbitrio suo distrahere fas sit.
per l. 22. § 24. C. de administ. tutor. Admini-
stratores verò Ecclesiarum æquiparentur Tu-
toribus & Curatoribus. Quanam verò res
pro non pretiosis habendæ sint, Judicis arbi-
trio relinquitur, vel metiendum est ex consue-
tudine, qua plus indulgetur Episcopis, quàm
aliis Prælati, item plus illis Episcopis, qui si-
mul sunt Principes Romani Imperii. Sed quid
de pecunia sentiendum? R. cum distinctione:
si a donante, vel à fundatore, vel à Prælato ex
voto aut juramento, aut ex re immobili vendi-
ta, sit destinata ad comparandam rem immo-
bilem vel mobilem pretiosam, vel si per modum
thesauri, non fructuum, asservetur ad conser-
vandam Ecclesiæ patrimonium aut ad futuras
necessitates, censo ad mentem Tambur. de
Jure Abb. to. 3. d. 13. q. 1. n. 4. Palaostr. 12. d. un.
p. 15. § 1. n. 5. 6. habendam esse instar rei pre-
tiosæ, & consequenter non alienabilem sine so-
lennitatibus; quia per hujusmodi destinatio-
nem videtur induere naturam rei mobilis pre-
tiosæ. Si verò non sit ita destinata, & ex fru-
ctibus divenditis collecta, utut magna, liberè
alienabilem esse puto; quia pecunia ex fine suo
ordinatur ad usus quotidianos, & ut fructifi-
cet ipso usu ac distractione, adeoque inter res
servando non servabiles censetur. Dissentit
Azor, Barb. Huc etiam referri possunt calices
& vasa argentea antiqui moris, & usus incom-
modi, quæ speciale ornamentum aut utilitatem
Ecclesiæ non afferunt, ut commutentur pro
novis & melioribus. Engel n. 5. h. t. Oppones
1. Etiam pecunia asservatur fructuosè; cum sit
maximum patrimonii præsidium. per l. 22. cit.
2. Destinatum habetur pro re perfecta: ergo
pecunia, licet Prælatus non ex voto aut jura-
mento, nec ex re immobili vendita collectam
destinaverit ad rem immobilem comparan-
dam, æquivalere rei immobili. 3. Tutor non
potest pecunias pupilli, ad coëmenda immobili-
a destinatas, alienare, nec ex iis debita solve-
re. l. 3. § 6. ff. de contr. & util. aut. tutela: sed
Prælatus est Tutor Ecclesiæ. R. ad omnia tria
simul, ea tantum procedere de pecunia dicto
modo destinata (non verò de alia, vel de sim-
plicitate tantum destinata à Patrono sine jura-
mento &c.) vel de instar thesauri reposita.
Dein Prælatus non omnino æquiparatur Tu-
tori; cum ei circa res Ecclesiæ amplior à Jure
data sit potestas, quàm Tutori circa res pupilli;
nam Prælato conceditur etiam liberalis do-
natio moderata. c. 3. de donat. non autem Tu-
tori. per l. 13. § 2. ff. de Administ. Tutor.

Dico 2. Etiam res immobiles exigui valoris,
aut inutiles, vel etiam noxias, item ab anti-
quo in feudum vel emphyteusim dari solitas,
sine solennitatibus alienare, aut rursus juxta
prioris formam infeudare licet Prælatis &

Rectoribus Ecclesiarum, non obstante, quòd
juramentò sibi interdixerint alienationem
simpliciter. De rebus exigui valoris constat
partim ex can. Terrulas 53. caus. 12. q. 2. atque
ita sentiunt communius contra Rebuff. Gonz.
& Duar. modò talis terrula non sit pars magni
fundi; alias enim plures tales partes modicas
alienare liberè cederet in fraudem Legis, &
in damnum Ecclesiæ: partim ex praxi. Quæ-
nam verò res in individuo sint exigui valoris,
pendet iterum pro foro externo ex arbitrio Ju-
dicis, conditione Ecclesiæ, pauperis vel divitis,
& alias loci, temporis &c. circumstantias atten-
dendis; cum Jura non determinent. De re-
bus inutilibus colligitur ex can. cit. ex c. 7. §
8. h. t. De rebus noxiis ex can. 20. § 2. seq.
caus. § 9. cit. quales quandoque sunt domus
intra urbes, ex quibus plus steura solvendum,
quàm sit annuus canon pro elocatione taxa-
tus. De infeudari & emphyteuticari solitis ex c.
fin. de feud. & Extrav. Ambitiosa inter Com. h. t.
Addidi, non obstante, quòd juramentò &c. per
c. fin. cit. quia juramentum de non alienando
simpliciter præstitum videtur accipiendum
juxta terminos & dispositionem Juris, cum
versetur circa materiam Juris. c. 21. c. 35. de
jurejur. De Jure autem non est prohibita di-
ctarum rerum alienatio. Oppones 1. in c. 1.
& § 3. de his, quæ sunt à Prælato, generaliter
videtur esse prohibita omnium rerum Ecclesi-
asticarum alienatio. 2. Tutor & Curator non
potest alienare rem immobilem modicam, vel
inutilem Pupilli vel Minoris: ergo nec Præla-
tus rem Ecclesiæ. 3. Si juramentum de non
alienando simpliciter non obstat alienationi
dictarum rerum, caret omni effectu & utili-
tate; quia res utiles & ampliores per se & ab
ipso Jure prohibetur alienare Prælatus. R. ad 1.
Illa Jura, ne aliis adversentur, intelligi de-
bent secundum alios textus, qui alienationem
non omnium rerum immobilium prohibent,
sed aliquarum permittunt, uti vidimus. Ad
2. Jam dixi, Prælatis quoad res Ecclesiarum
plus concedi à Jure, quàm Tutoribus circa
res pupillorum &c. Ad 3. Habet hunc effec-
tum, ut interpositò juramentò Prælatus red-
datur firmior in non alienandis rebus, quas
Jura alienari vetant.

Dico 3. Res immobiles Ecclesiasticas ma-
gni valoris, & Ecclesiæ utiles, absque justa
causa & solennitatibus à Jure præscriptis, de
quibus infra, alienare prohibitum est Admi-
nistratoribus Ecclesiarum, & piorum loco-
rum, nisi ingens urgeat necessitas, vel præ-
ceptum legitimum. can. 52. cit. cap. 1. § 3. cit.
c. 1. § 4. seqq. h. t. c. 1. § 2. in. 6. Clem. 1. Ex-
trav. cit. eod. Trid. s. 22. c. 11. de Ref. Concor-
dat Jus Civile in l. 7. cum subjunct. Auth. C. de
SS. Eccl. Nov. 7. 46. 102. &c. Addidi, nisi in-
gens &c. Si enim necessitas ita urgeret, ut
illorum, quorum interest, consensus haberi
non posset, præsumendum foret, pro tali
casu Leges non urgere. per c. 4. de Consuetudi-
ne; nam quod non est licitum in Lege, necessitas
facit licitum. c. 4. de R. J. Ne alias, quod in
favorem Ecclesiæ introductum est, in ejus
dispen-

dispendium redundet, si nempe aliud remedium ab instanti malo Ecclesiam liberandi non suppetat, quam alienatio insolennis. Idem à fortiori procedit in necessitate *Juris*, si nempe vel ipsum Jus, vel sententia Judicis, vel voluntas expressa Testatoris jubeat alienationem. Unde alienatio *voluntaria*, non *necessaria*, censetur prohibita absque solennitatibus. Huc etiam pertinet, si res immobiles donentur, vel per ultimam voluntatem relinquuntur, Religiosis, bona temporalia possidendi incapacibus, v. g. Capucinis, Franciscanis de Observantia, Domibus Professis Societatis JESU. Ab his enim vi suorum Institutum ejusmodi bona immobilia vendi, & pretium inde collectum in fabricam, vel in Religiosorum necessitates converti necesse est.

8 Dico 4. Juxta *Auth. Hoc jus porrectum pr. 85 v. multo magis C. de SS. Eccl.* prohibetur alienatio rerum ab Imperatore Ecclesiae applicatarum sine consensu Imperatoris etiam, item ipsius Ecclesiae aut Monasterii alienatio in usus profanos & laicorum, etiam cum solennitatibus aliis consuetis facta. Idem aliqui asserunt de rebus, quae ab inferiore Ecclesiis applicatae sunt sub expressa conditione, ne alienentur. Sed Barbosa J. E. U. l. 3. c. 30. n. 15. & alii negant, donantem, vel testatorem posse derogare Juri communi, alienationem permittenti ex justa causa & cum solennitatibus.

9 Dico 5. Probabilius etiam repudiatio rei immobilis, vel mobilis pretiosae, testamentò vel legatò relictae Ecclesiis, venit nomine alienationis, ita ut absque justa causa & solennitatibus fiat à Prælati invalidè. Ita cum Lambertino Gonzal. in c. 5. h. t. n. 13. & quoad repudiationem Legati (licet non Hæreditatis delatae) Azor. Molin. tr. 2. d. 468. n. 12. Engel h. n. 9. & alij. Dissentiunt Sanch. l. 6. de Matr. d. 4. a n. 11. Barb. in Collect. ad d. Extrav. n. 5. alique multi. Probatur 1. Repudiatio hæreditatis & legati est alienatio saltem latè sumpta, uti ferè omnes de hoc argumento tractantes fatentur, & constat ex l. 5. §. 8. ff. de reb. eorum, qui sub tutela, ibi: *fundum autem legatum repudiare pupillus sine Prætoris auctoritate non potest: esse enim hanc alienationem, cum res sit pupilli, nemo dubitat*: atqui alienatio, quatenus est nociva Ecclesiis, hoc loco sumitur latè, uti fatentur plerique, & nos suprà notavimus n. 4. ergo. 2. Per delationem hæreditatis acquiritur jus Ecclesiae acceptandi & adeundi hæreditatem: sed hoc jure jam absolute quæsito Prælatus privat Ecclesiam repudiando hæreditatem: item rei legatæ dominium & jus in re acquiritur Ecclesiae etiam ignoranti, & ante traditionem. l. 77. §. 3. l. 80. ff. de Legat. 2. & hinc pro rebus sibi legatis perpetuam pene vindicationem habet. l. 23. C. de SS. Eccl. Sed hoc dominio & jure in re privat Prælatus Ecclesiam repudiando legatum: ergo. Atqui privare Ecclesiam jure jam quæsito, aut dominio alicui rei, licet necdum tradita, est alienare saltem in sensu latiori: ergo. 3. ad hominem: Adver-

sarij ipsi negant, Prælatus validè repudiare hæreditatem aut legatum repudiatione non simplici, sed in favorem tertij, ea de causa quia, si cedit in favorem tertij, prius acquirere hæreditatem, vel agnoscere legatum debet, qua additione & acceptatione jus vel dominium absolute acquiritur Ecclesiae, quo prius Ecclesiam cedendo rem alteri: sed per hoc quod hæreditas deferatur Ecclesiae, vel aliqui legetur, eidem absolute acquiritur jus adeundi hæreditatem, vel acceptandi legatum à hoc jure illam privat Prælatus repudiando: ergo. Addidi, ita ut repudiatio fiat in iudicio, nam ordinariè eam fieri illicitè, etiam à versariis certum est, nisi justa repudiatio causa adsit, v. g. evitatio odij, vel scandalum cum alijs ageret contra officium suum, cuius tenetur non tantum non positive nocere Ecclesiae, sed etiam procurare illius emolumenta, & rem meliorem facere. Quapropter contra repudiantem DD. tribuunt Ecclesiae actionem personalem. arg. l. 7. C. de tutela, aut petitionem restitutionis in integrum.

Oppones 1. Repudiare aliquid non est alienare, sed tantum non acquirere, ut patet ex l. 28. ff. de V. S. ibi: *qui occasione acquirendi non utitur, non intelligitur alienare, veluti qui rem reditatem omittit, aut actionem intra certum tempus datam non amplectitur*. Simile quid habetur in l. 5. §. 13. 14. ff. de donat. int. vir. §. ux. ut ex paritate & exemplo: si v. g. pauperem vel indigentem ad consequenda stipendia, per hoc quamvis agas contra illius jus, cum tamen pauperiorem non reddis, & ideo malè dicitur aliquid alienare, vel adimere ipsi: ergo. 2. Per delationem hæreditatis, aut per legatum, non acquiritur Ecclesiae jus absolute, perfectè, & irrevocabiler, sed tantum revocabiler, imperfectè, & conditionatè, nempe si hæreditatem adeat, vel legatum acceptet: ergo Prælatus non adeundo vel non acceptando, sed repudiando, non privat illam jure jam absolute & perfectè quæsito: ergo nec improprie dicitur dici potest alienare. 3. Si Prælatus Ecclesiasticus rem Ecclesiae suae donatam repudiatur non acceptat, manet dominium rei penes donantem, nec censetur alienare: ergo etiam repudiatur legatum, vel hæreditatem. 4. Si Prælatus repudiare aliquid non est alienare, tunc alienare accipitur strictè. C. Ant. si latè Ant. §. Conf. Adductæ Leges exaudiendæ sunt de alienatione strictè dicta, quatenus alienatio illa prohibita irritat actum de Jure validè & sic odiosa est: econtra alienatio rei Ecclesiasticae, quatenus prohibita, est favorabilis Ecclesiae, seu principaliter in favorem Ecclesiae est prohibita, adeoque extendenda, ne scilicet etiam negativè tantum, & per non-acquisitionem lædatur Ecclesia. Paritas cum illo, qui injustè impedit pauperem à consequenda stipendia, etiam non urget; quia pauperi necdum jus absolute quæsitum ad stipendium: vel, si est absolute quæsitum, etiam foret alienatio latè sumpta & ademptio elemosynæ, licet non sit specialiter prohibita à Jure, sicut alienatio

re sumpta rei Ecclesiasticæ. Id concedo, quod alienatio rei Ecclesiasticæ latè sumpta, uti est repudiatio hereditatis vel legati, non inducat poenā à Jure statutas in malè alienantes & accipientes rem Ecclesiasticam; quia prohibitio hujus alienationis, quatenus facit poenā obnoxios alienantes & accipientes, odiosa est, & hinc ad alienationem latè dictam non extendenda. Ad 2. *N. Ant.* ratio negandi patet ex dictis n. 9. Ad 3. *N. iterum Ant. & Conf.* Si enim donatio Republicæ (consequenter & Ecclesiæ) facta non requirit acceptationem ad hoc, ut à donante in donatarium transferatur dominium rei donatæ. l. 1. pr. § l. 3. pr. ff. de Pollicit. Item si votum non desiderat acceptationem hominis, cui votetur. l. 2. pr. eod. multò minus legatum & actus ultimæ voluntatis pendeat ab acceptatione Ecclesiæ; cum legatum fieri possit etiam ignoranti: & legatum, Ecclesiæ factum, sit instar voti, & difficulter ab hoc discernibile. Dein etiam repudiatio rei Ecclesiæ donatæ potest dici alienatio improprie & latè sumpta, quia privat illas jure jam quæsitæ acceptandi, & sic pariter prohibita, sicut repudiatio rei testamentò vel legatò relicta.

§. II.

Ex qua causa, & sub quibus Solennitatibus permittitur ut alienatio rerum Ecclesiasticarum, aliàs alienari prohibitarum.

¶ Ciendum, alienationem rerum immobilium, & mobilium pretiosarum, Ecclesiæ non usque adeo vetitam esse, ut non subinde sit licita. Licita autem & permittitur erit, si duo ad eam concurrant, scilicet justa causa, & certæ solennitates. Inter justas causas habetur necessitas, utilitas, pietas, scilicet una ex eis disjunctivè. Inter solennitates à Jure præscriptas est tractatus cum Capitulo (si Ecclesiæ habeat Capitulum) consensus Capituli, & hujus subscriptio, consensus Superioris, & juxta Jus scriptum novum consensus etiam Sedis Apostolicæ. Itaque

Dico 1. Ad alienationem rerum Ecclesiasticarum immobilium vel mobilium pretiosarum necessaria est justa causa, scilicet evidens vel necessitas, vel utilitas, vel pietas, etiam casu, quo adhibentur solennitates, vel non requiruntur solennitates. Communis & certa ex can. 15. seq. can. 20. can. 50. seqq. § can. 70. caus. 12. q. 2. c. 7. § 8. de his, quæ juri à Præl. c. 1. § 2. h. t. in 6. Clem. 1. § Extrav. Ambitiose comm. c. 1. 21. cum Auth. Hoc jus porrectum de SS. Eccl. Nov. 120. c. 10. Dixi 1. evidens, h. e. non sufficit causa dubia, sed requiritur certa, vel in Judicio plenè probata. 2. necessitas, nempe urgens; cui meliori modo, quàm per alienationem obviari nequit. can. 50. § Clem. cit. qualis est, si alius modus solvendi debita, reparandi ruinosum ædificium Ecclesiæ, procurandi suppellectilem ad Divina decenter obeunda necessariam &c. non suppetat. 3. utilitas, scilicet magni momenti vel circa proprietatem, vel circa redditus, ut si res aliqua alienetur, ut ematur alia melior, Ecclesiæ utilior, & amplior.

Lib. III. R. P. Pichler.

res reddens proventus, vel saltem majore commoditate, eò quod comparetur res Ecclesiæ vicinior. can. 15. § 2. c. 7. c. 8. cit. utilitas enim Ecclesiæ est major non tantum si majores acquirat redditus, sed etiam si minori incommodo. 4. pietas, ut si ex alienatione redimi possint captivi, vel constituti in gravi corporis aut animæ periculo liberari, si succurri Reipublicæ expositæ periculo devastationis aut expilationis, vel pauperibus fame aut frigore propè pereuntibus, si inde converti infideles, cæmeterium extrui vel amplificari pro sepultura fidelium. c. 15. 16. § 70. item l. 21. cit. Quod etiam referri potest privilegium Papæ, qui subinde Imperatori vel Regibus contra Turcam bella gerentibus concedit aliquam partem bonorum Ecclesiasticorum. Modò in his casibus relinquuntur Ecclesiæ tanta bona, ut redditus sufficiant ad proprias ipsius necessitates & sustentationem Ministrorum. 5. etiam casu, quo adhibentur solennitates, vel quo non requiruntur solennitates; quia justa causa non tantum requiritur Jure Humano præter solennitates, etiam interveniente consensu Sedis Apostolicæ, Extrav. cit. sed etiam Jure Divino & Naturali, quia alienare res Ecclesiasticas absque justa causa esset prodigere illas contra intentionem Fundatorum & cum præjudicio cultus Divini, quod nec Papæ licitum est (quamvis ejus, justam causam deesse scientis, consensu facta alienatio fortè nõ foret invalida) multò minus inferioribus, etiam casu, quo ad alienationem non requiruntur solennitates, ut in rebus mobilibus non pretiosis, & immobilibus exigui valoris &c. non requiri diximus n. 5. 6.

Oppones 1. Sufficit causa putativè justa, seu existimata tantum, si bona fide procedatur, uti docent non improbabiler Covarruv. Molin. Pirh. hic n. 25. & alij graves Doctores: ergo non requiritur evidens & certa. 2. neque requiritur utilitas major, sed sufficit æqualis, & negativa, seu modò Ecclesiæ non damnificetur; nam ad contractus sufficit, modò servetur æqualitas inter pretium & mercedem, inter rem datam & acceptam: ergo. 3. Dantur adhuc aliæ justæ causæ alienandi. v. g. remunerationis erga benefactores & bene meritos: majoris commoditatis, v. g. si vendatur ager valde diffusus, & ematur vicinus: si vendatur res Ecclesiæ inutilis, vel etiam noxia, ut comparetur utilis: ergo dantur plures causæ, quàm illæ tres assignatæ. R. ad 1. Rectius negatur. Antec. à Nav. Palao, Wiestner h. n. 66. quia citati textus requirunt absolute justam causam: sed justa causa non datur, ubi tantum dari existimatur. Id admitto, quod in dubio, an in alienatione, quæ jam præcessit, intervenierit justa causa; nec ne, præsumendum sit intervenisse; cum id sit præsumendum, quod Jura ad licentiam aut valorem actus exigunt, revera positum esse. Intellige, nisi justitia causæ ab aliquo impugnetur; tunc enim probari debet. per c. 1. h. t. in 6. P. Schmier p. 2. c. 4. n. 110. de Pers. Reb. § Jur. Eccles. Ad 2. Allegata Jura can. 52. c. 7. § 8. cit. videntur requirere utilitatem positivā, & majorem. Audiatur textus

Ppp

c. 7.